

Stueren

Tekst: Arne Aarrestad og Siri Linnerud Riber

Det som bekymrer de fleste nye valpeiere mest, er hvordan de skal få valpen stueren. Små valper er som små barn, og de har ikke blærekontroll. Barn setter vi bleier på, mens valper må tas med ut ofte. Selv om vi tar valpen ut ofte, vil den iblant gjøre fra seg inne. Det er ikke uvanlig med uhell inne hver dag den første perioden. I starten gjør den fra seg der den tilfeldigvis befinner seg i øyeblikket. Senere leter den oftest etter et mykt underlag som tepper, sofaer, senger m.m. Den vil også gradvis trekke seg lenger vekk fra der den oppholder seg. Det er meget varierende hvor lang tid det tar fra valp til valp, men til slutt, vil den kun gjøre fra seg ute, og valpen har nå blitt stueren.

Det at valpen blir stueren, er en helt naturlig del av utviklingen. Hunder vil ikke gjøre sitt fornødne der de oppholder seg. Vi kan med andre ord slappe litt av. Det er ikke vår jobb å lære valpen å bli stueren, men vi kan hjelpe til slik at prosessen går raskere. Hvor fort denne treningen går, avhenger også litt av treningen den fikk hos oppdretteren. Hos oppdretteren skal valpen de siste ukene ha mulighet for å gjøre fra seg andre plasser enn der den oppholder seg.

Hvordan hjelpe valpen

Dersom du følger tipsene under, vil valpen raskt kunne bli stueren. Likevel varierer det mye fra valp til valp hvor fort det går.

1. Valpen skal tas ut ofte. Start med hver halvtime. Utsett gradvis og finn ut omtrent hvor ofte du må gå ut. Det er utrolig sjelden at uhell ikke skjer, så belag deg på å tørke opp en del ganger den første tiden.
2. Ta valpen ut etter at den har sovet.
3. Ta valpen ut etter at den har spist.
4. Ta valpen ut når den har lekt.
5. Dersom valpen begynner å snuse rundt omkring og begynner å gå i sirkel rundt seg selv, skal du ta den ut.
6. Jo mindre område valpen har å bevege seg på, dess fortere blir den stueren. Årsaken er at når den må på do, vil den i begynnelsen trekke seg vekk til plasser hvor den sjelden eller aldri er. Dersom slike plasser ikke finnes, vil den normalt være raskere til å gi beskjed når den skal ut. Hunder er renslige og vil ikke gå på do der de oppholder seg mest. Det betyr at det er lurt å lukke til dører til soverom, bod og kjeller.

Når du tar valpen ut, skal dere prøve å være ute inntil den har tisset eller bæsjet. Det er ikke uvanlig at en valp blir tatt ut, og etter en del minutter når den fremdeles ikke har gjort noe, blir den tatt inn. Det første den nå gjør, er å gjøre fra seg inne. Dette kan være ganske frustrerende. Her er noen mulige årsaker til hvorfor den venter til den kommer inn:

1. Den er utrygg/redd ute. Dersom dette er tilfellet, har den vanskelig for å gjøre sitt fornødne. Ute kan det være skumle biler, hunder, mennesker, lyder, vind eller veldig kaldt osv. Når den da kommer inn og er trygg, kan den gjøre fra seg.
2. Den har det gøy og glemmer å gjøre fra seg ute.
3. Den slapper ikke av ute. Det er mye å undersøke, og den glemmer seg bort.

Når du skal ta valpen ut for at den skal få gjøre fra seg, bør du ta den til en plass hvor den føler seg trygg og slapper av. Gå gjerne til den samme plassen hver gang og gjerne i nærheten av huset. Du skal forholde deg i ro og være kjedelig. Når valpen finner roen, vil den gjøre fra seg dersom den må. Hvor lenge du må vente, vil variere. Ha tålmodighet og ikke fortvil om det første den gjør når dere kommer inn igjen, er å tisse eller bæsje. Alle hunder som luftes jevnlig, blir normalt stuerene.

Etter at valpen har gjort fra seg inne, hjelper det ikke å ta den ut. Da kan den tro at om den gjør fra seg inne, kommer den ut. Du kan bære valpen ut hvis du ser den idet den starter med å gjøre fra seg, men pass på å ikke skremme den. Har den gjort fra seg inne, er det bare å tørke opp og passe bedre på neste gang.

Hvis du bor i blokk og det er lang vei for å komme seg raskt ut, er det mulig å lære valpen å tisse på en avis utenfor døren eller på terrassen. Denne avisen kan du så fjerne når valpen får bedre blærekontroll. Dette kan være praktisk på nettene for eksempel. Vi anbefaler likevel at du går helt ut med valpen så ofte som mulig.

Når valpen har gjort fra seg ute, kan du gi den en godbit og rose den. Om det har noen effekt, vet vi ikke, men det kan bare gjøre godt, og det kan føre til at valpen raskere gjør sitt fornødne. Under ingen omstendigheter må du kjeffe eller gjøre det som verre er når valpen gjør fra seg inne. Dette kan bare føre til at den blir redd deg og ikke tør gjøre noe når du er til stede. Den vil da kunne gjøre fra seg bak sofaen og lignende. Det verste tilfellet vi har opplevd, var en unghund som kun bæsjet i hundegarden når eieren ikke var til stede. Rutinen var da å ta hunden med på tur. Etter turen ble hunden satt i hundegarden, hvor den gjorde fra seg. Eieren gikk så ut og tok hunden inn. Hunden var så redd for å bli straffet at den ikke våget å bæsje i nærheten av eieren.

Valper som tisser svært hyppig og lite, bør sjekkes for urinveisinfeksjon. Det er også vanlig at valpen tisser dersom den blir svært glad eller redd. Dersom valpen tisser når den hilser på besøkende, bør den hilse på besøkende utenfor døren. Dette handler om blærekontroll og vil forsvinne av seg selv.

Oppsummering

Alle hunder blir normalt stuerene dersom de luftes hver dag. Alle er forskjellige, og det varierer fra valp til valp hvor lang tid det tar. Det er også viktig at du som hundeeier er flink til å lufte valpen ofte og gi den ro og trygghet ute. Da går ting både bedre og fortere. Det som kan forsinke prosessen, er redsel og stress. Hvis valpen er redd eller veldig aktiv når den er ute, og har store forventninger til lek og gøy vil det bli vanskelig å slappe av for å gjøre fra seg. I tillegg vil store flater å bevege seg på inne forsinke prosessen. Jo mindre plass, dess fortere vil valpen normalt bli stueren.

Det er ikke din oppgave å lære valpen å bli stueren. Det er det hundens natur som tar seg av, men du kan hjelpe til slik at det tar kortest mulig tid.